

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5	Fél évre . . . 8		
Negyed évre . . 2 . . . 50 . . .	Negyed évre . . 4		
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MORICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Magyar közönség ?

(Budapesti levél.)

Párisról azt mondják, hogy kis Franciaország, London hü képea britt birodalomnak, Berlin egymaga képviseli a hódító porosztságot, a bécsi ember típusa a kedélyes és dolgos osztrák németnek, Budapest pedig mind ezekből, Párisból, Londonból, Berlinből, Bécsből egy-egy darab, csak épen magyar nem.

Amikor a kiegyezés után lázas sietséggel építettek Pesten házakat, alapítottak bankokat és színházakat, a mikor oly sietős gyorsan kalapálták össze ezt a magyar Csikágót, bizony elfeledkeztek egyről és ez az egy a magyar nemzeti szellem volt.

A legutóbbi népszámlálás ugyan fényes adatokat szolgáltat Budapest magyarosodása mellett, de az, aki magyar szívvvel és magyar elmével jár a háztömbök közt, jól látja, hogy ez a magyarság félmagyarság, talmi magyarság. Magyarul beszélnek ugyan Budapesten (budapesti magyarsággal), de nem érznek, nem gondolkodnak magyarul, az erkölcs, a családi élet nem magyar és nem az a közszellem.

Legjobban bizonyítják egy város szellemének karakterét a könyvesboltok és a színházak. Nos, hát nézzük meg a Dorottya-utcai könyvkereskedések kirakatait Csupa idegen, csupa német és francia könyv, ujság meg folyóirat. A francia dekadens regény mellett ott diszlik egy német szeceszionista költő verskötetete. Ott egy „Abhandlung“ mellett egy „Beschreibung“ és amott meg a „Praktische Winke für . . .“ És miért tart az a boltos, az a kalmár ily kozmopolita kirakatot? Talán esküdt ellensége a magyarságnak? E-zében sincs. Demég ha az is volna, magyarfaló, akkor is, mint kereskedő, szívesen tartana magyar könyvet, csak vennék. De nem veszik . . . Vajjon mit olvasnak egy budapesti családban? Az asszony az „Engelhorns Romanbibliothek“-ot, az apa valami német ujságot, a könyvszekrényben Goethe és Heine mellett a Meyers Conversations Lexikon áll, a gyermekszobában a „Guter Kamerad“, a kisasszonyéban a „Jugend“ és „Gartenlaube“, az urfiéban a „Simplicissimus“ pompázik, míg a nagymama utolsó éveit a „Fliegende Blätter“ adomái derítik fel. De olvasnak magyar könyvet is. Különösen az ifjabb

nemzedék. Szent Isten, minő magyar könyvek ezek. Csak épp, hogy a magyar nyelvtannak valahogy megfeleljenek, de szellemük, tartalmuk! Budapesti félmagyarság ez a javából, dekadens, idegen regényeket és verseket majmoló szerzők művei.

A színházak pedig — arról tán jobb nem is szólni. Francia bohózat, angol operett: ez a műsor Magyar dráma? A magyar Shakespeare, azt mondják, még nem született meg, a népszínműveket pedig csak az újdonsült cselédlányok látogatják. Vagy nem szörnyű dolog, hogy a Vigszínház, mely évente háromszázötven előadást tart, fennállásának ötödik esztendejében rászánja magát, hogy száz magyar előadást tartson, ebből országos eseményt csinál és ami a legszomorubb, végül rá is fizet az egészre?

De nézzük csak meg Páris színházait. Mind a 30 egynéhány estéről estére kizárólag francia darabot ad elő. Még Goethe és Shakespeare sem bírtak gyökeret verni Párisban. E nagyok neveiről jut eszembe, milyen is az a külföldi irodalom, mely Budapest közönségét elvonja a magyar könyvtől. Ha még a nagy klasszikusok volnának! De Goethe csak a könyvszek-

Bujdosó kuruczok.

Vitéz kuruczoknak
 Hova visz, hova visz néma bujdosások?
 Meddig süt, meddig süt, nagy Magyarországbán
 Meg a nap reájok?
 Meg a nap reájok?
 A zugó erdő is, a könnyű szellő is
 Rákóczyt siratja . . .
 Bujdosik, menekül.
 Bujdosik, menekül, szép kurucz csapatja,
 Jó kurucz csapatja!

Szegény kuruczoknak
 Éjjelök a nappal, nappalok az éjjel,
 Sötét éjszakákon versenyt vagtatnak a
 Garabonczás széllel,
 Garabonczás széllel! . . .
 Szép magyarországnak szomorú határán
 Leszálnak a lóról . . .
 Megesókolják százszer
 A hazai földet könnyes bucsuzóul.
 Könnyes bucsuzóul.

Bujdosó kuruczok
 Fel-fel sóhajtanak csillagtalan éjben:
 — Rákóczy csillaga csakmég egyszer, egyszer
 Ragyogjon az égen,
 Ragyogjon az égen!
 Mosta hogy bucsuzunk, Magyarország földje

Könnyeinket issza . . .
 De akkor, de akkor
 Örömmujongással visszajövünk, vissza,
 Visszajövünk vissza!

Gyököcssy Endre.

Ischiásom meg a pöstyéni fürdő.

(Levél.)

Pöstyén, 1902. Május hava.

Nehezen köszönt be az idén a tavasz. Szomorú borongós ég, hideg eső, fagy váltakoztak még az eddigi májusban. Bánatosan hajtja le a fejét az orgona, a jácmin, nincs napsugár, nincs fény, hogy szinpompája ragyogjon, illat árja balzsammal szórja tele az év legszebb hónapját. Fürdői életnek persze nyoma sincs még. Csodálkoztam is nagyon, mikor orvosom makacs ischias ellen Pöstyénbe küldött.

Mit fogok én ott csinálni? Megegy az unalom az alatt az idő alatt, míg a kurát ott kell majd tartanom! De mekkora lón családó, mikor a fiaker berobogott velem a Curhotel elé, a melynek szél és légmentes,

tömör falu folyosóiról egymásután jöttek a gyógymódot használó vendégek. Az étteremben pattogott ugyan a tűz, de az is tele volt vacsorázó, diskuráló csoportokkal. — Magyar, angol, német, még orosz nyelv is hangzott és olyan internationalis élet tárult elém, akár csak a Riviera valamelyik elegáns, nagy teli hoteljában.

Egyik asztalnál amerikaiak ültek. Egy egész társaság. Elegáns urak, szép mosolygó yankee lányok. Később diskurzusba keveredtünk. Érdekesen mondták el idejövételüket. Kegyetlen köszvényben szenvedtek, és megpróbálták a leghíresebb gyógyító helyeket: Aachen, Gastein, Baden mind hiábavalóknak bizonyultak.

Ekkor valami régi ócska könyvből, a melyben még a nyánc Mária Terezia udvari orvosa írta a pöstyéni hévvizekről, kisütötte valami doktor, hogy ezt a Barbár-országi fürdőt kellene megpróbálni. Dictum factum, hajóra is kapának, majd vasutra és megérkeztek Pöstyénbe. Jöttek, láttak és — meggyógyultak. A páratlan iszap megtette szokott hatását most is. Bottal jöttek a yankeek és három hét múlva olyan kedvük támadt, hogy megakarták próbálni az igazi magyar mulatságot. Czigány nem volt, azonban a fürdőigazgatóság elhozatta Galgóczról Radics Sándort, akit nem is eres-

rényben áll, igazán Prévost, meg a »Berliner Renge« járja. Mert hisz az igazán nagy német írók, mint minden nagy író, nemzetiek, a saját, tehát a német nép lelkéből merítenek és ezért oly idegen a bpesti közönségnek, akár csak a magyar nép lelke. Ők az idegen írók közt nem a nagyokat, hanem a léha, divatos írókat kedvelik, akik erkölcselen regényekkel rontják az olvasót.

És ha kérdezzük, miért teszik ezt, miért nem vesznek magyar könyveket, azt felelik, hogy magyar kultúra nincs. Ut önként eszünkbe jut a nagy Renan Ernő egy elve. Azt állította a »Jézus élete« hírneves szerzője, hogy az általános népiskoláztatás káros. Tanulni csak a tudós tanuljon, más senki. Mert milyen a paraszt, aki írni és olvasni tud? Tudós-e? Nem, hanem elvesztette természetes naivságát, kedves egyszerűségét, és gögössé, felfuvalkodottá lesz. Renan e tétele a praktikus életben ugyan meg nem áll és az egész inkább a feltudósoknak, mint az írni, olvasni tudó parasztnak szól, de azért sok igazságot rejt magában.

Idegen kulturát, tudományt és művészetet csak fejelemzett, erősen nemzeti gondolkodású elme ismerjen meg, aki az idegen jóból csak tanul és a tanulttal gyarapítja saját nemzeti tudását, kulturáját.

De ne foglalkozzék idegen művészettel, tudományval az állhatatlan, könnyen elkábuló, a még csak tegnapi megmagyarosodott elme.

K. L.

tettek el aztán az amerikaiak három nap három éjjel. Két parasztnemeseüket is beinvitáltak, tanítanak meg nekik a csardást, a mi pompásan sikerült. Csodálatos hogy még akárhány magyar embernek is külföldi orvosok fedezik föl ezt a páratlan hatású iszapot.

Történt nehány év előtt, hogy N. J. nyitrai megyei földbirtokos, minden professort végig próbálva Párisba ment konzultálni. A jeles tanár hosszasan diskurált a magyar ural, végre megkérdezte hová való? Nyitra megyébe K-ra felelte a földbirtokos, mire hangosan felkaczagott a professor.

De az Istenért, hiszen éppen az ön birtokának a szomszédságában van Pöstyén. Ennél a világon nincs kitünőbb szer az ön bajára.

Francia professortól kellett ezt meghallani a magyar urnak, a ki, re bona gesta haza utazott — elkezdte a kúrát Pöstyénben és úgy meggyógyult, mintha hírét sem hallotta volna a községnek. De nem csak N. J., fejedelmi vendégek is jártak így: Ferdinánd, a toscánai nagy herceg, Paulina württembergi hercegné, a bolgár fejedelem mind Pöstyénnek köszönhetik gyógyulásukat, amelyet sajátkezü emléksoraikkal olyan szépen le is irtak a fürdő nagyérdékü vendégkönyvébe. Ide írta Gromon Dezső a honvédelmi miniszterium daliás titkára is:

„Alkotmányos komédia.“

A közelebbi napok eseményei a magyar alkotmányos élet egy igen — sötét lapját mutattak be a nagyvilág előtt; s ez a lap nemcsak sötét — de nagyon is fekete s hogy mit rejteget, azt a már kol-dus botra juttatott Magyarország csak érzi, de nem tudja. Megtörtént az a furcsa dolog, hogy azért, mert az országgyűlésnek tagjai, tehát a népképviselői megjelentek a delegatio albizottságának ülésén, az elnök, nehogy a honatyák fültanui legyenek az ott folytatott tárgyalásnak, a szónyegen levő tételt elfogadottnak nyilvánította, s ezzel az ülést berekesztette.

Hát kik azok a képviselők? és mi esoda az a „delegatio“?

Tudomásunk szerint a delegatio az országgyűlés mindkét házában tagjaiból megalakított országos bizottság, melynek tagjai bizonyára nem azért ültek össze, hogy szivarfüst mellett kedélyes-edjenek, hanem azért, hogy az országot érzékenyen és nagyon terhesen érintő komoly munkát végezzenek, s ha tényleg azt végeznek, mert a titkolódzás!

Igazán felháborodik az emberben a vér, mikor ilyen lealázó dologról vesz tudomást s tehetetlennek érzi magát a hatalommal szemben, mely szerencsétlen hazánkat oly szűk békóba szoritotta már, hogy a legkisebb mozgólódás is lehetetlenné van tevé. Kiteszkolják a delegatióból a nép képviselőit, s orruk előtt berekesztik az ülést, s hogy ne halljanak és ne lássanak semmit, elfogadják a tételt!

Na hiszen szép egy alkotmányos komédia ez! És te jó magyar népem most tudhatod meg, hogy a te verejtékes munkáddal keresett filléreidet azok, kiket a ti bizalmatok juttatott a méltóságához, mily könnyen dobják bele abba a verembe, amely soha meg nem telik, s mely ma a karodat hoinap az egész testedet emészti fel.

Kirekesztik képviselőiteket a gyűlésükről. És látjátok a jog, törvény és igazság alapján álló kormány elnöke ma tehetetlenül áll; elismeri, hogy Magyarországon ő a legnagyobb ur, de kijelent, hogy nem tehet

Mankóval jöttem ide — tánczolvam egyek el.

Bizony el is dobja itt mindenki a botot, a mankót. Nem hiába örökíti meg a mankó eldobás pillanatát igen ügyesen a fürdő művésziesen készült új plakátja. Reklám ez — de mégse az. Mert aki ide jön és látja a pöstyéni mankómuzeumot meggyőződhet arról, hogy tulajdonképpen meg keveset is mond ez a plakát, de nagyolni semmiesetre sem nagyol.

Általában komoly reális gyógyító hely ez — amelynek igazgatósága teljesen átérzi a reá háruló nagy felelőséget, s még többet ad, mind amit ígér. Ez is valami a mai reklám hajhászó szédelő világban. A magyar fürdők örökös gravamenje: a dragság itt relativ. A kényesebb igényű vendég persze többet kell hogy fizessen, de az árakkal arányban meg is van minden kényelme, kitünő koszt a Gyógyházzálló éttermében. Olyanok akik kevesebbel beérik olesó és jó penziót kapnak a Zöld fában.

Szórakozásokban nincs hiány. Van zene, billiárd, lawn-tennis pálya, olvasóterem a világ minden nyelvű lapjaival — s ezenfelül még csinos könyvtár.

Mikor már a nagy saison beáll: állandó színház és hetenkint társas összejövete-

semmit, mert mások hatáskörébe nem akar avatkozni.

Nem ugy kegyelmes uram!

Az a delegatio az országgyűlés tagjaiból alakított országos bizottság, s bizonyára kevesebb, mint maga az országgyűlés; az országos bizottság alkotmányos munkát végez, s ugy az alkotmányos országgyűlés tagjainak joguk van ott megjelenni, ha mindjárt hallgatónak is. Ezt idáig kétségbe nem vonták, hisz erre intézkedés sincs a delegáció szabályzataiban.

Az országgyűlés a nyilvánosság kizárásával nem tanácskozhatik; a curia, tabla és a többi bíróságok ülései nyilvánosak, ami olyan közintézmény, melynek tárgyalásai zártak, titokzatosak legyenek s csak egy van: a „delegatio“ — s hogy ez se legyen, ezt önnök kell első sorban megakadályozni kegyelmes uram! Mert az ön mintaképe s a kiegyezés nagy mestere, boldogult Deák Ferencz bizonyára egy percig sem tűrt volna meg ilyen delegatiót.

Ön kegyelmes uram nem teljesítette kötelességét, mert mint a formulák, paktumok, exlek nagy mestere csak a szemét igyekezett bekötni a felzuduló közvéleménynek a dolog olyatén elintézésével, hogy, jó, hát ezután esetleg jelen lehetnek a épviselők is, ha ez a t. bizottságnak ugy tetszik.

Konstatáljuk, hogy ez semmi s a közvélemény, ha egyelőre elhallgatna is, de lát és következtet és majd eljön az ideje, hogy újra hallatni fogja itélő szavát.

Nótárius.

A magyar szücsipar helyzete.

Háromezernyolczszáz szücsiparos van az országban és azok legnagyobb része küzd a mindennapi kenyérért. Közéletünk tényezői nem sokat törődnek ezzel a régi magyar iparral, melynek meg van a maga teljes polgárjoga Magyarországon és mely mégis nélkülözi a fejlődés összes létfeltételeit.

A vámtételek igazságtalan magas vol-

lek, táncmulatságok is szórakoztatják a vendégeket.

Ha valami végett lehet panasz; az a Vág rossz hidja és a komp, a mely rossz időben kellemetlenné teszi a szigetre való átkelést. Itt vannak ugyanis a régi fürdőházak. A régi és az új Ferencz József fürdő, amely ugy kiállítás mint kényelem tekintetében bátran versenyezhet Európa legelőkelőbb ilyenmü intézeteivel. A közlekedést esőben és nagybetegeknek mindenkor megkönnyíti az infanterista. Egy gyaloghintó forma intézmény, a mely Pöstyénnek specialitása.

A közlekedési miseriákon segíteni fog nemsokára a villamos vasut, amely Pöstyént a vasuti állomással s a fürdőházakkal köntendi össze.

Innen-onnan két hete vagyok itt. — Unalmat még nem éreztem, de a mi fő, makacs és gyötrő ischiásom annyira javuló, hogy valamelyik otthoni majáliston én leszek a Vortänzer.

Köszvény, rheuma a megyében sokakat gyötrő, ugy gondolom szives szolgálatot eslelsztek tehát ezzel a levelemmel, ha figyelmeztetem polgártársainkat, ne keressék a gyógyulást messze osztrák vagy német helyeken, de jöjjenek Pöstyénbe, a hol bizonyosan ugy kikurálódnak bajukból, mint jó magam, aki azt hittem, hogy sohasem vesztőlelem bucsut az ischiás.

— 7 —

ta megnehezíti a szücsiparosoknak a félig kikészített bőrök beszerzését. Régióta sürgetik a magyar szücsök a vámtételek méltányos leszállítását, de szavuk mintha a pusztában hangzanék el... Másik sérelmük, hogy az elvámolás nem helyben, hanem a határon történik. — Ez az eljárás a legborzasztóbb bolondgombákattermeli Igy pld. Holéczy Pál és fia Liptó-Szt. Miklósi előkelő czéggel esett meg, hogy Odbergben az általa hozatott 85 márká értékű 25 darab festett kecskebőrre 300 korona vámot vetettek ki, minélfogva a czég az árut nem is vehette át. Így esküdnek össze szakértelem hiánya és rozakarat a magyar szücsipar megromlására. Évek óta kéri a magyar szücsiparosok, hogy az elvámolás ne a határon, hanem helyben történjék, szavukat senki sem veszi figyelembe.

A magyar szücsipar fejlődésének két másik főhátránya: a házalás és az osztrák konkurencia. A házaló, aki kivonja magát az adózás alól, kinek csak személyes költései vannak, elárassza a közönséget selejtáruval és elvonja a tisztességes, szolid magyar szücsipartól. Munkáját befejezi az osztrák, aki még rövid idővel ezelőtt ügynökeivel mindig saion elején lepte el az ország nagyobb városait és ott lekaszált mindent. Körülbelül 10 millió koronát harcolt így össze évente, a miből csak a fővárosra 3 millió esett. Most az utaztatási törvény életbeléptetése óta a helyzet ugyan egy kissé javult, de azért minden törvényt kijátszó osztrák furdang, továbbá valjuk be nyíltan: az osztrák versenyképesség még mindig milliókat von el a magyar szücsipartól.

Mert az osztrák igen jó szakértelemmel rendelkezik, a mi szücsjeink pedig még mindig nem nyerhetnek elméleti oktatást. Azért fontos egy szücs-szakiskola felállítása, melynek vezetésére a kellő erők rendelkezésre állanak.

Ilyen viszonyok eredménye a szücsök hitelviszonyainak megromlása, a tisztességtelen verseny növekedése a szücsiparosok közt és végeredményében a magyar szücsipar hanyatlása.

Valóságos csuda, hogy a magyar szücsipar még fennáll, mert a külföldön meg van bénítva. Hazánkban működése az osztrák konkurencia a társadalomnak a magyar ipar iránt érzett közönye miatt meg van bénítva, a külföldi piacra való kivitel pedig igen kockázatos, mert ha az árut nem lehet eladni, a visszahozatal nagy vámköltséggel jár, ha pedig a czik hosszabb ideig fekszik kint, elveszti értékét. A kormánynak meg kellene tenni mindent a szücsipar kiviteli viszonyainak javítása érdekében. Mert ha csak a kiváló minőséget vesszük mértékül, a magyar árunak le kell győznie összes külföldi versenytársait. Hiszen a magyar és erdélyi báránybőrrel előállított prémek és az ezekből készített kabátok, jóságra és olcsóságra nézve az egész világon páratlanul állnak. Csak a külfölddel kell őket megismertetni, csak kivitelüket lehetővé tenni.

Ilyen viszonyok között a államnak és a társadalomnak karöltve kell dolgozni a magyar szücsipar érdekében. Mert különben a magyar szücsipar menthetetlenül elvész, semmivé lesz. Hiszen már most annyira összezsugorodott a híres magyar szücsipar, hogy a kormány 1898-ban csak nyolcz jelentékeny telepet tudott az egész országban felfedezni. 3800 között 8. Ez az arányszám jellemzi a magyar szücsipar mai helyzetét. Ha gyorsan meg nem kezdődik a mentés munkája, a magyar szücsipar csak mint a multnak egyik tényezője szerepelhet.

Prém K.

Egy háboru borzalmai.

(Egy haditudósító naplójegyzetei.)

A háboru borzalmaikat megdöbentően írta meg már vaskos kötetben Zola. Azóta, hogy az ő műve megjelent, elteit néhány esztendő, de pár év alatt is nagyot fordult a világ. S amit még Zola borzalom gyanánt írt meg regényében, az a sok retteneteség valósággal eltörpül és pajkos gyermek ártatlan csinytevése gyanánt tűnik fel azok mellett az esetek mellett, melyek a legutóbbi évek háboruból napirenden vannak. Sorra lepleznek le kegyetlenkedéseket, a népjog mindmegannyi arczulesapását, amik történtek a spanyol-amerikai háboruban, a délafrikai háboruban s a szövetséges nemzetek kínai hadjáratában. És sorra állítanak haditörvényszék elé tábornokokat, akik e kegyetlenkedéseket elkövették, vagy türték, és el is ítélik őket néha, hogy lega, láb a megtorlás látszata legyen meg. Így történt most Waller amerikai őrnagygal. És jellemző az őrnagy védekezése.

— Angyali kinélettel „dolgoztam” én — ugymond — a kínai hadjárat tisztjeihez képest.

S hogy ez a védekezés mennyire megállja a helyét, annak rémitő bizonyosságát adják Lincsh angol haditudósító naplójegyzetei, amelyek egynehány ilyen intimitást az egyesült hadseregek kínai hadjáratáról elmondanak. Lincsh harczedett haditudósító, naplójában meglehetősen hidegvérrel mondja el észlelte t, szinte kierzik soraiban a vállvonogató megjegyzés:

— C'est la guerre! Hja, ilyen a háboru!

A maga bonfittarsait kimélni igyekszik s inkább az oroszok meg a francziák kegyetlenkedéseiről beszél. A borzalmak elkövetésén való valóságos kéjzérés vett erőt — ugymond — az összes nemzetbeli csapatokon. Egyik sem vethet a másik szemére olyat, amit amaz szintén el nem követett volna. A kínai hadjárat borzalmairól sokat írtak már s még többet czafoltak. E cafolatok ezáfolatául hadd álljon itt a haditudósító naplójából néhány részlet:

— Tungesauban — beszéli Lincsh — az egyik utcán járva két kínai leányt látok a földön. Ahogy ott elterültek, meglátszott, hogy ug ugráltak ki az ablakból s összevissza törték magukat. Az egyik még halálodva föl tudott pillantani rám, mikor vizet adtam neki, a másik már inni sem tudott. A házból a katonák vad kiáltása hangzott ki, közbe-közbe éles leánysikoltások, a mik eléggé sejtatték, hogy minő sors elől menekült ez a két kínai leány azzal, hogy az ablakon át halálos ugrást kockáztatott. Ott fetrengett most a kettő s nem segíhettem rajtuk, amint úgy kellett hagynom számtalan áldozatot az ut porában, amerre csak elhaladtam. Mert ez nem egy szörványos jelenet, hanem típus, amit jártombankéltében unos untalan láthattam. Egész utunkon végig Pekingig teljesen rendes dolg volt, hogy egész családokat találtunk a házakban egymás mellett holtan elterülve. Ugy ölték meg önmagukat valamennyien. A kutakban fiatal leányok holttesteit találtuk ezeket a szerencsétlen ifju teremteseket előbb meggyalázták, aztán a katonák, hogy merénylők tanuja ne maradjon, a kutba fojtották őket.

Két orosz katonáról elmondja Lincsh, hogy benyomultak egy házba, ahol egy házaspár élt két gyermekével. Az asszonyt meggyalázták, az egyik gyermeket szuronyok hegyére nyársalták, a férjét pedig ugy elverték, hogy szegény belehalt. Ezt látva az asszony, karjába ragadta másik gyermekét és beleugrott a csatornába. Oda is ve-

szett. Aztán beszél a napló öt leányról, kiket a katonák erőszakkal kvártélyukra czípeltek. De hát az eféle eset garmadaszámra történt s a naplóiró megjegyzi, hogy nemcsak a kínaiaknak van okuk, hogy báró Ketteler meggyilkolásaért engesztelő szobrot állítsanak, a szövetséges hadaknak még több okuk volna, hogy ilyen engesztelő szobrot állítsanak Pecsili tartomány amaz asszonyainak és leányainak emlékére, kik életüket áldozták fel, mert ti ztaságukat másként nem tudták megmenteni.

A rablásokról, zsákmányolásokról ezek után szinte kisszerű volna még csak meg is emlékezni. Rabolt és pusztított ott a katona épp ugy, mint az európai czivilember, de még a misszionáriusok is.

Hogy a boxereket szabadon öldöshettek, az tudva van. A boxerek irtása meg volt engedve. De hogy sub titulo: boxer, hány ártatlan kullit, vagy mezei munkást, köztük asszonyokat, gyermekeket gyilkoltak le: — annak csak az ég a megmondhatója, Tiencsintől Pekingig — írja Lincsh — tele volt az ut agyonlőtt kullit holttesteivel... Izlelitől elég talán ennyi is ezekből a naplójegyzetekből. De olvasói megnyugtására, hogy ezzel a kegyetlenkedések éppenséggel nincsenek még kimerítve. Lincsh egyhelyütt még a következőket jegyzi meg:

— Vannak dolgok, amiket nem szabad megírnom s amiket Angliában ki se lehetne nyomtatni, amik azonban élénken mutatják, hogy a mi nyugoti kulturánk nem más, mint a barbárság leplezésére borított köpönyeg. A teljes igazságot még egy háboruról sem írták meg. És a kínai hadjárat sem kivétel ebben a tekintetben.

Apró-cseprő.

(A városi mérnöki építkezésekről.)

No hát mégis valami, hogy a mi derék főmérnökünk arra a gondolatra jött, hogy ne csak mindég ujjakat építgetessünk, hanem az ócskafeleket is fejlegessük meg, hogy így el lehessen mondani a példabeszéd szerint hogy „ócskával keressük az ujjat!” Igen, a főmérnök ócskával keresi az ujjat, amennyiben az utcazi kockakövezet közzül kihányatja az ócskát és keresvén keresi az új kockakövet s midőn megtalálja a Deák Ferencz-utcazi lomtárban, betéti azt a lyukas helyre.

De böles találmány ám ez! A vállalkozó örül ugyan neki, mert a lyuk bedugaszolásért köbméter szerint megkapja a maga salláriumát, de nem igen örülhet neki az eladósodott nemes város, mert az ilyen lyuk foldozás, többbe kerül mint gondolnók.

Ha a feszítő vasat figyelemmel nézzük, a melylyel az ócska romlott kockakövet kiveszik, azt tapasztaljuk, hogy a hol egy ócska kockakő van, a kifeszítés által másik, harmadik ócska romlott kockakő származik s így tovább. S mi az eredmény? Az hogy több új követ kellettven beállítani, a a kő, a napszám drágabba kerül.

Na de se baj, állja a nemes város, mert hiszen régi közmondás: „ócskával keresik az ujjat!”

És mért mindez? Azt mondják a gonoszok: a főmérnök ur áldozatot kíván vinnia járda és utadót nem fizető bicziklisták oltárára, hogy azok minél kényelmesebben bicziklizhessenek.

Hja! állja mindezeket az adósságteljes nemes város!

... Mikor a Lengyel-Márk-fele h. bősörményi vasut vonal létesült, mely

jegyezzük meg, a hatvan-utcai városrészt egészen tönkresilányította, mivel a vasuti pályaházat épen a fonatos sorra tette, a postakertet, a varga-kertet szétdarabolta, — a helyett, hogy vagy a mostan készülő hadházi vonalból, a gazdasági intézetnek, vagy pedig a volt vágóhid vagy mostani szegényháznak vette volna útját, — mondjuk, mikor ez a Lengyel Márk féle vasut létesült, ki volt és van az akkori szerződésben megállapodásban kötve, hogy a hatvan-utcai temetőbe a „Duráskert” mellett, a vonalmentén, temetőbe járó ut hagyassék ki és kiépíttessék, ugy a vasuton való átjárás kiköveztessék. Legalább mi úgy vettünk róla tudomást.

És mit tesz a mi főmérnökünk? Tudomást sem kíván mindezekről venni! Pedig ám jobblenne talán, ha annak nézne utána, mint hogy a szekérut lyukas kövezetét javíthatja drága pénzért a biciklisek kedvéért.

Elvégre is a bősörményi vasutársaságtól követelnie kell, a hatvan-utcai temetőbe járó vasutmentelti külső utcazák kiszakítását, elkészíttetését, mert arra szükség van. De meg az a társaság kötelessége, gátul nem szolgálhatván a város ottani faraktárnak kiadott földterülete, sem az, hogy eddig az igénybe nem vétetett. Továbbá illő, sőt szükséges, hogy a vasuti átjáró végre valahára a nagyközönség érdekében elkészíttessék, mivel ott átjárni kivált esős, saros időben csakis léghajón lehetséges, a mi pedig még nálunk nincsen.

Fentebb jeleztük, hogy a városi szegényház, a régi vágóhid helyén szerveztették, illetve állították fel.

Bizony árva, szegény ház az sok tekintetben.

A Csicsó-telektől a vasutig egyenes járda nincs, a vasuton keresztül — mint mondánk — esős időben átmenni nem lehet. S azon túl? Na azt derek főispánunk méltó figyelmébe ajánljuk, hogy mi van? Hát az ugynevezett ördögárka! Debreczennek valójában egy dögleletes, híres kanálisa, melyre a főmérnök ur gondolni se merészel. oly anyira fel tőle mint — mondani szokták — az ördögtől.

Hogy fel tőle, bizonyosága az, hogy a tervbe vett városi esatorna hálózat majdani kiépítése tervezetéből ezt szépségesen kitalálta hagyni, mondván: „ezt a kanálist elődeim től örökölvén, utódaimra ep állapotban kívánom hagyni, mint örökséget.”

Na hát engedjen meg a t. főmérnök ur, mi nem kerünk ilyen örökséget. Hanem azt javasoljuk, hogy legalább a „szegény ház” mielőbb börtöltassa be azt, az dicsőségére valik.

Mondjunk még többet? kiépült végre valahára a vasuti átjáró hid ott a homokkert utca mentében. Persze nem lett gondoskodva róla, hogy ott a személy járás-keles biztosíttassék. S mi történt közelebb? Az hogy egy elvadult bivaj egy öreg asszonyt ottan elgázolt. És mi történt tovább? Az, hogy a személy biztonságáról mind e mai napig sem gondoskodik senki!

Tovább megyünk. A vasuti hid postahivatal melletti lejáratajánál, a gyalogjárdába beállították a telephon kabel tornyát s ez által a gyalogjártót a szekéruttra terelték el. No lássa főmérnök ur, nem lehetett

volna azon idejekorán segíteni? A személy biztonság tekintetében csak akkor fognak rácsos kerítést húzni az átjáró hidon, ha majd több szerencsétlenség is történik? S a kabelt akkor teszik el az országutról, ha abban egy néhány szekér beleütközik vagy ott mindenestől felfordul?!

Nem elég csak a Széchényi tócsókerti utra gondolni a mérnöki hivatalnak, merre a főmérnök ur nyaralója is fekszik, hanem szerintünk gondolni kellene fentebbi helyekre is

Csángó.

NAPI HIREK.

Kiss Áron püspök a részegeskedők ellen.

A debreczeni ősz püspök, Kiss Áron ev. ref. egyházunk nagyérdemű lelki vezére, korunk és városunk egy nagy erkölcsi tévelyedése és büne, az ünnep szentségtelenítő részegeskedők felől intézett becses irást a debreczeni tanácshoz. Becses és jellemző irás ez; mert az egykori puritán erkölcsű és hitbű Debreczen városban is odáig sülyedtek az erkölcsök, hogy a féktelenségek zabolázása végett az ősz főpápnak kell szót emelni. Az ünneprontás, a részegeskedés büne oly förtelmesen elharapódzott, hogy a nyilvános botrányok és botránkoztatások napi renden vannak. A duhajok még az ünnepi napokon is szabadosan garázdálkodnak az utcákon, a büzös pálinka bódékban, csapszékében, a becsületesebb elemek felháborodását, megbotránkoztatását növelve. A szabados talmi liberális kor mérges, becstelen, erkölcstelen elfajulásai ezek, mely haszonlesésből szemmet huny a felett, hogy a nép anyagilag, erkölcsileg a fertőbe sülyedjen. Szomorú, hogy a hatóságoknak ezen förtelmek ellen idáig nem igen volt tiltó szava és rendelkezése és hogy a fertőben odáig sülyedt Debreczen, hogy ime az ősz püspökünknek, Kiss Áronnak kell az elfajulás ellen szót emelni és a hatóságot kötelességére inteni; hisszük, bár noha a város maga is pálinkamerő, szeretett és tisztelt ősz püspökünk felhívásának nem marad el az üdvös hatása. Kiss Áron református püspöknek a tanács hoz intézett felhívása illetőleg kérelme így hangzik:

Tekintetes Városi Tanács!
Tisztelt Uraim!

Több oldalról hallható az a panasz, miszerint városunknak nemcsak külterületén, hanem a fényes belső utcákon is — a sürűen található italkiméresi helyiségekben — napról napra szaporodik azon esetek száma, hogy a megittasult emberek, egyenként vagy tömegesen — minden jó érzést

felháborító kiabálások között verekedést rögtönöznek és a helyiségekből erőszakkal eltávolíttatnak

Történnék pedig ezek — a mi még szomorubb dolog — nemcsak köz, hanem Vasár- és ünnepnapokon is, a midőn a templomokhoz igen közel eső italméresi helyiségekben lejátszódó jeleneteknek a templomba fel, vagy onnan hazavonuló áhítatos gyülekezeti tagok kényszerült tanui, még pedig megbotránkozó és nyugodt érzéseikből felháborodott tanui.

Midőn ezen — sajnálatos — körülményre a tekintetes városi tanács figyelmét felhívom: egyszer-mind felkérem, hogy ezen ügy mielőbbi javítására valamelyes intézkedést tenni méltóztassék.

Teljes tisztelettel vagyok
Debreczen, 1902. május 20 án

Kiss Áron
püspök,

A B-Ujvárosi függetlenségi olvasó egyesület felavatása.

B-Ujvárosról írjak: A balmazujvárosi függetlenségi és 48-as Olvasó egyesület abból az alkalomból, hogy magának új, az eddiginél minden tekintetben megfelelőbb helyiséget építtetett, e hó 18-án szepen sikerült közbejöttel és táncvizsgálommal egybekötött felavatási ünnepélyt rendezett, minek bizonyosságul szolgál azon örövendetes körülmény, hogy az ünnepélyre befolyt bevételből több mint 360 korona volt a tiszta jövedelem. A már napokkal előbb tapasztalható öröm és lelkesedés tetőpontját érte a b. ujvárosi polgárság lelkében, midőn Illyes Endre ur, Balmazujváros köztisztviselője és szeretetben álló ev. ref. lelkesze gyönyörködtető és tanulságos szep felavatási beszédét tartotta. Nagytiszteletű Illyes Endre ur ékesszavu, lelkesítő beszédében egyfelől örömeinek adott kifejezést látva a b.ujvárosi polgárságnak határtalan ragaszkodását a függetlenségi és 48-as elvekhez, másfelől buzdította a jelenvoltakat, kik között jelentékeny számmal voltak azok is, hogy ama jóindulat, mely egyesületünk helyiségeinek felépítése alkalmával vezette polgártársainkat, az egyetértés, szépre, jóra törekvés szelleme, a haza iránt való hű kötelességérzet, ezekkel együtt a jó bekeesség keresése és megtartása, az egymás iránt tartozó megbecsülés és tisztelet soha ki ne aludjanak kebleikből, hanem apóják azokat úgy saját, mint gyermekeik, hozzatartozóik szívében, hogy jöjjön el az idő, melyben elmondhassuk: hatottunk, alkottunk, gyarapítottunk s a haza fényre derült. Majd Tordai Gábor ev. ref. tanító, Dobi Gábor függ. és 48-as Olvasó egyeleti elnök, Kaszás József b.ujvárosi főjegyző, Harangi János a polgári olvasó kör elnöke, dr. Forrai Péter községi orvos mondtak alkalomszerű, buzdító beszédeket, elítvén Balmazujváros jóérezsű polgárait és polgárnőit, kifejezést adva egyesületünk felvirágzására, a függetlenségi eszmék megtévesztésére s mindenekelőtt a haza boldogságára czélzó óhaj-tásaiknak. Igen szép és hatást keltő volt Kotyman József ev. ref. tanítónak ez alkalomra irt s a felavatási ünnepélyen szerző által előadott, gondnal szerkesztett költeménye, melyre vonatkozólag kimondatott, hogy jegyzőkönyvbe foglalva örökíttessék

Van szerencsém tudatni, hogy az ujonnan berendezett

„Otthon” étterem, sörcsarnok és kávéházat

tem es megnyitottam, ahol előnyösen ismert termelőktől vásárolt természetes boraim, kiváló gondnal kezelt KÖSER KONYHÁM, továbbá kényelmes berendezett éttermem, legfinomabb kávéházi italok és saját felügyeletem alatt álló figyelmes kiszolgálással óhajtom és jemélem a nagyérdemű közönség meglegedését kiderdemelni.

Üzlethelyiségem megtekintését kérem kiváló tisztelettel ROSENBERG SIMON.

meg olvasó-egyletünk részére. Vajha meg hallgatná Istenünk buzgó imáinkat, vajha megerhetőnk azt az időt, hogy boldog lenne a magyar, boldog és független lenne Magyarország!

Piros pünköszt a nagyerdőn.

A czivis Debreczennek évszázadok óta legkedvesebb, legnépszerűbb ünnepe volt piros pünköszt napja. A nagyerdő öreg tölgyfái alatt nemzeti ünnepélyek játszódtak le régebben, melyben a polgárság és diákság egyaránt részt vett. Ma midőn ezek az idők is elmúltak már, a polgárság fentartotta az ősi szokást és az ekkor kocsikoh családostól indultak az öreg erdőbe piros pünköszt délutánján táborozni. A tele kulaes és az elemózsias szeredások mellett vígan áldomásoztak a gyöngyvirágos gyöpen. Az idejü hűvös, nedves piros pünköszt napja nem igen volt alkalmas ezen ősi multság fellevenítésére. Lassan divatját is mulja az ősi pásztorias mulatozás.

Magyar kivándorló sorsa Amerikában.

A Kovács Kálmán amerikai plébános lapjából, a „Magyarok Csillagá”-ból olvassuk:

Takács János egyházközségünk egykori kollektora, mint sajnálattal értesültünk, a gyarban kapott sérülés után olyan betegségbe esett, a melyre egy évi gyógykezelés után is azt jelentette ki a kórházi orvos, hogy gyógyítani többé nem lehet. S így e szorgalmas és derek embernek itt kell hagyni Amerikát, ahol többé munkát nem vállalhat, hogy hátralevő napjait az ohazában Istennek élje le. Bizony-bizony, ez itt a magyar munkás sorsa! Agyongyötri magát, s az óhaza földje márcsak a beteg embert kapja vissza az előbbi, eleterős magyar honfi helyett. —

Megtetszett érteni?

Japáni tudós Debreczenben.

Shiratori nevezetű japán férfi, a ki először, a mi boldog országunkban, tudósferfiúként vendégsergepel és állítólag nyelvünk, kulturánkat tanulmányozza, a debreczeni ünnepeltetése és körültekintése után Nyiregyházára utazott, a hol Pröhle Vilmos tanárnak a vendége. Pröhle dr. beszél japán nyelven is, így a tudós Shiratori Nyiregyházán otthonosabban fogja találni magát mint nálunk, a hol messze napkeleti hazájára legfeljebb csak a sok kínai czopit — és elbizakodott vaskalap emlékezettette az állítólagos tudóst.

Megszólalnak az ispotályi harangok.

A leégett ispotályi ev. ref. egyház újonnan épült tornyában ismét megzendülnek a harangok. A pusztító tűzvészben elolvadtak annak idején a harangok is, amelyek helyett új harangokat öntetett a debreczeni református egyház. Budapesten öntötték a három új harangot, melyek már le is érkeztek, sőt holnap délután 3 órakor a toronyba is felhuzzák az új harangokat. Öt órakor zendülnek meg először az új harangok, a midőn is K. Tóth Kálmán lelkész alkalmi imát mond. A három harang közül a nagyobbik korona nélkül 840 kilogrammot nyom. Ezen felírás és jelige van ráöntve: „Öntette a debreczeni református gyü-

lekezet 1902.” — „Boldog nép, mely hallgat a te zugásodra!” — A középső harang korona nélkül 490 kilogramm súlyu. A reáöntött felírás és jelige ez: „Öntette a debreczeni református gyülekezet 1902.” — „Szolgálj Istennek s minket is arra hívj.” — A kis harang 246 kilogramm nehéz. Rövid a felírata: „Öntette Kövesdi János.”

Felhívjuk a hívők figyelmét a megható ünnepségre, midőn a tűzveszedelem után újra épített ispotályi toronyban először zendülnek meg az új harangok. Legyen boldog az a nép, mely e harangok zugását hallgatja.

Falb Rudolf jóvendőlései a nyárról.

Hiven rendszer szokásához, Falb Rudolf, a híres meteorológus az idén is megjósolja, hogy milyen lesz a nyár. Megjelöli a kritikus napokat, a melyekben rendszerint nem hisz senki, de melyek közül egynek valószínűsége a minap oly szörnyű módon váltotta be a martinique-i katasztrófa, a mely tudvalevőleg egy elsőrendű kritikusanapon történt. Falb Rudolf most, mint egy schönerbergi távirat jelenti, május második feléről és az utána következő három nyári hónapról ezt mondja:

Május vége esős, az idő hűvös lesz, huszonkettedike harmadrendű kritikus nap. — Junius első hetében országos eső várható mindenfelé, mérsékelt hűvös idővel. Valószínű, hogy Junius hatodika mint elsőrendű kritikus nap lesz majd emlékeztetése, sőt már harmadikán is jó lesz vigyázni. Ebben az időtájban aligha hó nem esik a hegyes vidékeken, később azonban száraz idő lesz, melyet gyakran szakít felbe itt is ott is zivatar. Junius huszonegyediké harmadrendű kritikus nap. Ettől kezdve megint esik, majd mindenfelé hűvös idő lesz és sok zivatar. Julius elejét hűvösebb lesz az idén, mint máskor. Kéves zivatart várhatunk, július ötödike azonban elsőrendű kritikus nap; a hegyek közt havazni fog, a hónap közepe táján pedig különösen az alpesi tartományokban lesznek nagy viharok. Száraz idő lesz ezután, huszadika ismét harmadrendű kritikus nap, a hónap végén melegebb lesz az idő, némi csapadékkal. Augusztus első fele normálisan meleg lesz, eső nélkül, harmadika elsőrendű kritikus nap, de lehet, hogy a száraz idő miatt nem lesz olyan veszedelmes. Nagy eső várható úgy tizedike táján. Ezután meleg és szárazság következik. A hónap vége esős, viharos.

A szabó munkások majálisa.

A debreczeni szabó munkások igen jól sikerült táncvigalmat rendeztek pünköszt másnapján este a Margit fürdő disztermében. A negyest 90—100 pár tánczolta. A talp alá való Kiss Béla zenekarral szolgáltatta. Jelenvoltak. Asszonyok: Szőke Ferenczné, Asztalos Gaborné, Keckés Sandorné, Szabó Józsefné. Kovács Ferenczné, Erdei Jánosné, Horváth Istvánné, Szabó Jánosné, Tóth Józsefné, Gál Andrásné, Kriszta Péterné. Barna Jánosné, Kovács Lajosné, Mohos Lajosné, Hubai Györgyné, Dobó Lajosné, Hervay Józsefné, Nemeth Lajosné, Kovács Istvánné, Pesti Jánosné, Szalontai Istvánné, Seres Istvánné, Dömötvi Mihályné, Gönczi Jánosné, Éles Sandorné. Özv. Sekes

Demjenné, Özv. Csengeri Istvánné, Gyarmati Gaborné, Juhasz Jánosné, Lovász Lajosné, Furmann Józsefné, Özv. Török Jánosné, Gyuricza Jánosné, Molnar Györgyné Nagy Lajosné, Sarkadi Béláné, Németh Józsefné, Özv. Kovács Mihályné, Halász Mihályné, Klein Lajosné, Kiss Péterné, Özv. Onifri Józsefné, Muraközi Kálmánné, Zöld Józsefné stb. Leányok: Szőke Juczika, Szőke Mariska, Keckés Juliska, Asztalos Juliska, Szabó Esztiike, Szabó Margit, Kovács Juliska, Papp Rózsika, Horváth Erzsike, Czobor Erzsike, Czobor Rózsika, Tóth Hornyák Kriste Erzsike, Barna Mariska, Gyarmati Ilona, Kovács Janka, Seres Esztiike, Lovász Erzsike, Juhasz Mariska, Ferenczi Juliska, Ferenczi Ilona, Gál Margit, Molnar Juliska, Molnar Erzsike, Hubert Margit, stb. stb.

Debreczeni rövid hírek.

Czégváltás. A „Szabadság”-ból olvasuk: A mai nappal jelentékeny változás áll be a „Szabadság” kiadóhivatala és nyomdávalatában. A vállalat egyik czégtársa: Dobschorb Nándor ur kilepett és helyét László József foglalta el a czégben. Nyomdai és lapkiadó vállalatukat tehát a mai naptól László és Popovits czég jegyzi. — **Garázda részeg ember.** „Ezt is a „Szabadság”-ból olvassuk, hogy Virág József kefégyári munkás garázdaalkodással zavarta meg a pünköszt rózsás hangulatát. A mesterutcai Farkas-fele kocsmában tört ki belőle a duhaj virtus s rövid negyedóra alatt egy bevert minden ablakot, mintha egyenesen megbizásból cselekedte volna. A minta keféző mulatozásának a 26 számú rendőr beavatkozása vetett véget. — **Debreczeni diákok Szalontán.** F. hó 24-diken a debreczeni fogymnázium hetedik és nyolczadik osztályának 120 tanulója Arany János szülővárosába randul 12 tanár vezetésével. A diákokat szombat este elszállásolják a szalontai hajduk. Vasarnap az Iszteriszeletben is részt vesznek és megkoszorúzzák a debreczeni Tóth András mester által alkotott Kossuth szobrot, majd az Arany muzeumba vonulnak, a hol Gulyás István tanár mond beszédet és ugyanekkor Arany János mellszobrát is megkoszorúzzák. A szalontaiak a vasutnal közösbédet rendeznek a diáksereg tiszteletére. — **Hat éves gyujtogató.** Egy alig hat esztendőes gyerek, lilis Béla majdhogy veszedelmet nem okozott tegnap. A varga utca 15. számú ház istalójában, melyet Macskási Ferencz huszarszázados bir hasznbérbe — gyufával játszadozott és játékból meggyújtotta a szalmakészletet. Mire a százados észrevette, már erősen égett a jászol is. Összefutott az utca és csakhamar kivonult a tűzoltóság is Publik Ernő parancsnok vezetésével, de segítségre már alig-alig volt szükség mert egy házi feckendő gyorsan lokalizálta az állótűzet. **A pálinka halottja.** Bedő Mihály timáregéd a Mikó József mester Teleki-utcai műhelyében dolgozott. Jóravaló, becsületes munkás volt, de tönkretette az ital, aminthogy a sirba a pálinka vitte. Tegnapi délután harmadfél liter pálinkát ivott, ezuttal azonban utoljára, mert öt óra tájt összeesett s mikor a közelből Dereksy István dr. pályaorvos odaérkezett már csak a beállt hajált konstatalhatta. — **Meglőtte a társát.** Lamprecht Frigyes sőtömesternél szolgált Sirakovics Sándor péksegéd. Most súlyosan sérülve fekszik. Egyik társa, véletlenül, revolverrel mellbe lötte.

Meglepő látványosság a főterem a **Parisi divatáruház** kirakata

mely valóságos tárháza a tavaszi és nyári

női divatcikkék árakkal jelzett legmodernebb **különlegességeinek.**

Fényes esküvő.

Fényes és magyaros esküvő volt szombaton délután a történelmi nevezetességű debreczeni nagytemplomban. Az egyik legszebb, legkedvesebb debreczeni magyar leányt, a bájos Békessy Bertát, Békessy Lászlónak a Semsey-uradalom igazgatójának, nagyműveltségű és bájos leányát ezen délután vezette oltárhoz a debreczeni honvédtisztikar egyik legnépszerűbb, legkedveltebb, igazi mintakatonája, Dalmy Tibor honvédfőhadnagy, a fényes esküvő magyaros pompával folyt le és aki látta ezt a kedves fiatal párt, mindenki csak boldogságot kívánt nekik.

Jótekonyczélú alapítvány.

A múlt hónapban elhalálozott özv. Harstein Samuelné szül. Lichtmann Betty urnónek, a debreczeni izr. nőegylet egykori elnökeinek az emléket gyászoló családja a szeretet és kegyelet legszebb ténnyel örököztette meg, a menyében az izr. nőegylet pénztárával 700 koronás alapítványt tett le azzal a feltétellel, hogy ezen összeg kamatait a megboldogult matrona halála napján jótékony cselra fordíttassanak. Az alapítvány összegehez a következő családtagok járultak hozzá: özv. Berger Henrikne, dr. Popper Alajos és neje 200—200 koronával, dr. Balkanyi Miklós és neje, dr. Berger Andor, Berger Jenő és neje, Berger Mór és neje, Fischbein Ignác és neje, Lukács Armin és neje, dr. Popper Tódor 25—25 koronával, Fried Emil és neje, dr. Hegedüs Jenő és neje, dr. Kola János és neje 20—20 koronával, dr. Szász Adolf és neje 15 koronával, Berger Armin, Berger Fischbein Fanny, özv. Berger Vilmosné, Braun Miksa és neje, N. N. 10 koronával. A debreczeni izr. nőegylet elnöksége indítatva érzi magát ezuton is halas köszönetet kifejezni mindazoknak, kik ezen jótekonyczélú alapítvány létesítéséhez hozzájárultak és eme kegyeltes ajándékajánlatukkal a nőegylet alapítványi tőkéjét gyarapítani szívesek voltak.

Zene- és színelőadás.

A debreczeni zenede — tanári segítyalappal javára, a Margit fürdőtelep termében folyó 1902. évi május hó 24-én, szombaton este 7^{1/2} órakor zene és színelőadást rendez. Műsor: Ünnepi megnyitó. Horváth Geza. Két zongorán előadják: Harsonyi Margit és Békési Anna. Magánjelenet. Előadja: Szűts Margit. A vidamság. Kerin. gó-rondo, enekettős. Gumbert Nandortól. Enekettős a „Kunok” című dalműből Császár Györgytől. Zongorakiséret mellett eneklik: Bognár Matild és Fabian Juliska. Kilenzedik hegedűverseny. Adagio Rondo. Berliot Károlytól. Zongorakiséret mellett előadja: Weszpremy Andor. A végrehajtó. Eredeti vígjáték egy felvonásban. Ista: Abrányi Emil. Személyek: Özvegy Majorné Raics Erzsike, Birike, a fogadott leánya Zalay Ilona. Fejérvary Nándor, köz és váltóügyvéd Pirkler Ernő, Szaday Lajos Nagy István, Csabó Gáspár, bírósági végrehajtó Miron Gerő. Koppants Ferencz Csáthy Dezső. Nani, szakacsné özvegy Majornénál Fried Gizella. Történik Budapesten, özv. Majorné lakásán. Idő jelenkor. Az előadás

végeztével táncmulatság. Helyárok: Kör- és Zártszek: 2 korona: Másodrendű zártszek: 1 kor. 50 fill. Bemeneti-jegy 1 korona. Jegyeket előre válthatni Tóth Béla zenedei pénztáros ur gyógszertárában és este a pénztárnál. Felülvezetéseket köszönettel fogad s hírlapilag nyugtáz a rendezőség. Kezdeté este 7^{1/2} órakor pontban.

A nyiregyházi színház műsora.

A figyelmes Makó igazgató közli velünk, hogy a nyiregyházi színház műsora: május 21-én, szerdán Nebántsvirág. Operette. Csütörtökön Megboldogult. Vigjáték. Pénteken Bánk bán. Tragédia. Szombaton (először) San-Toy. Khinai daljáték. Vasárnap d. u. Szökött katoná. Népszínmű, Este (másodszor) San-Toy.

Hölgyeim!

Csak egy mellfűző (mieder) teszi csinosná a termetet, de a mellfűzőnek egészségileg is alkalmasnak kell lenni, hogy mindezeket elérjük, óvakodjunk a külfüldről beözönlő miedereket vásárolni, a hazai ipart is pártoljuk és pénzt is megtakarítunk, ha szükségletünknek Goldstei Karolina fűzőgyárában. Debreczen: főter 42.) fedezzük. Számtalan szakt kintéltől elismerő levél. Minden egyes darab minta után készül. Megrendelés minta után, vidékről is 9 óra alatt készül.

Dicséretre méltó.

Női kalap újdonságok érkeznek naponta Rózsa Lajos női divatruházába Debreczen kistemplombazár, hol az idény előre haladottsága miatt tavaszi kabátok, Gallerok, Blousok, de különösen napernyők alkalmi mesés olcsó szabott árban lesznek eladva.

Nyilatkozat.

Ferencz József kereskedelmi kórház igazgatósága

Budapest.

A szolyvai luhi Erzsébet gyógyvizek buzgón ajánlatnak és a kórházi betegek folyton hasznájják. Dr. Csetneki Jelenik Zsigmond. kórházi főorvos.

A szolyvai ásványvíz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A hortobágyi lótenyésztési jutalomdíjak kiosztása.

A debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság, a Hortobágy pusztán 1902. év június hó 8-án vasárnap délelőtt 10 órakor, a lovásartéren népies lókiállítás és a m. kir. Földmívelésügyi miniszter segélyezése mellett, lótenyésztési jutalomdíj kiosztást rendez.

Díjak és föltételek.

Jutalomban részesülhet minden debre-

czeni lótulajdonos és gazdának a hortobágyi legelőről kiállított lova.

A jutalomdíj osztáson a debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság által kiosztatnak a következő díjak.

I. csoport.

Csikóval elővezetett anyakanczák:

1-ső díj	6 db. arany, vagy aranyokl. (egy. díj)
2-ik	4 „ „ „ arany „ (államdíj)
3-ik	3 „ „ „ ezüst „ „
4-ik	2 „ „ „ ezüst „ „
5-ik	1 „ „ „ bronz „ „
6-ik	„ bronz oklevél.

II. csoport.

Három éves kanczaesikók:

1-ső díj	5 db. arany, vagy aranyokl. (államdíj)
2-ik	3 „ „ „ arany „ „
3-ik	1 „ „ „ bronz „ „
4-ik	„ bronzoklevél

III. csoport.

Két éves kanczaesikók:

1-ső díj	5 db. arany, vagy aranyokl. (államdíj)
2-ik	3 „ „ „ ezüst „ „
3-ik	1 „ „ „ bronz „ „
4-ik	„ bronzoklevél.

IV. csoport.

1-ső díj	5 db. arany, vagy aranyokl. (államdíj)
2-ik	3 „ „ „ ezüst „ „
3-ik	1 „ „ „ bronzokl. (egyes. díj)
4-ik	„ bronzoklevél.

V. csoport.

1-ső díj (Steinfeld-Champion) 10 drb. arany, kis és kisközép birtokosoknak.

2-ik díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél (Lóvar egyleti díj.)

3-ik díj aranyoklevél elismerésül, nagy-közép birtokosoknak.

IV. csoport.

Két éves ménesikók:

1-ss díj 5 db. arany, vagy aranyokl. egyes. díj.

1-ik díj bronzoklevél.

VII. csoport.

Három éves ménesikók:

1-ső díj 5 db. arany, vagy aranyokl. egyes. díj

2-ik díj bronzoklevél.

A jutalmazottak által az egyesület rendelkezésére visszabocsátott aranydíjak helyett, megfelelő elismerő oklevelek adtak ki, melyek a díjakhoz képest megállapítva vannak.

Minden díjazott ló Debreczen szab. kir. város adományából, szalaggal diszített fel.

Azon tenyésztők, kik egy csoportban aranydíjat nyertek, ugyanazon csoportban csak megfelelő elismerő oklevélben részesítettek.

A lótulajdonos gazdaközönség felkérte, hogy lovat a kijelölt helyre, reggel 7 óra előtt oda vezettesse, hogy azok jegyzékbe vétethessenek s a bíró bizottság akadály nélkül megkezdhesse működését.

Felkérjük az érdeklődő közönséget, hogy ezen a díjazáson megjelenni szíveskedjék.

A Hortobágyra indulás a rendes vonaton, június hó 8-án reggel fel 5 órakor, visszajövetel a rendes vonattal, délután 3 órakor leend.

3 frt 65 krig, valamint állandóan a legújabb fekete, fehér és színes „Henneberg selymek“ 60 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, sávos, kockázott, mintázott damastok stb.

Menyasszony selyem	65 ktl — 14 frt 65 krig.
Selyem-damaszt	65 „ — 14 „ 65 „
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65 „ — 42 „ 75 „
Selyem-foulard nyomtatással	60 „ — 3 „ 65 „
Bábi-selyem	80 „ — 14 „ 65 „
Selyem-grenadin	80 „ — 7 „ 65 „

méterenként portó és vámmentesen a házhoz. Minták postafordultával, Schweiczba kétszeres levélportó.

G. Henneberg, selyem gyáros, Zúrich

[cs. és kir. udvari szállító]

Foulard selyem 60 krtól

Étkezés tetszés szerint a hortobágyi csárdában történik.

Értesítés nyerhető az egyesület titkári hivatalában: (városház 1-ső emelet, 14. sz.) Debreczen, 1902.

Nuttfősz Kázmér, **Rickl Antal**
 lényességbizottsági elnök. gazd. egyes. elnök.
Rácz Lajos,
 gazd. egyesületi titkár.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann-Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Mórincz Pál.**

Goulden ur kezét összekulcsolva tekintett a szoba boltozata felé s szólt.

— Ó, ur isten . . . ó, ur isten . . . a ki a kortezerothi fekete kis Jánoskanak annyi csodatételeit helyben hagyod, ó bocsásd be már a józanésznek néhány sugarát a fenséges Artois grófnak és barátjainak a koponyájába is, azt hiszem, hogy ez szebb volna, mint midőn a szentek könyveznek! Ó, uram isten ügyelj arra az éles szemű férfura is, a ki az Elba szigetéről ügyel mindeneket, a ki olyan, mint a karvaly; ugy mutatkozik, mintha szűnyadna, de azért tekintete a mocsárban gagogolbakon van és aztán néhány váratlan szarnyesapással már rájuk csapott. Igaz, hogy a libák szeretszét szaladnak, de az a sas ismét ránk esdíti az egész Európát.

Goulden ur komoran mondotta ezeket és hol Ka izat, hol engem vizsgált, vajon nevetünk-e, vagy sirunk-e? Majd még azt is hozzátette:

— Józsi fiam, e biz nem valami viaszgató beszéd, de hát mit tehetünk a sors ellen? De a locsogás helyett lassunk a munkához, a miből élünk. Fiam nézz utána, mi baja is hat a Jakab főtisztelendő ur órájának.

Katiczám letakarította az asztalt. Mi pedig dologhoz fogtunk.

A tél is elkövetkezett. Sok esőt hozott, de a mellett a havas viharok sem maradtak el.

Meg akkortájt a házakon nem volt csatorna, csak úgy szabadon patakzott a tetőkről az eső és gyakran a szélvész az utca közepéig csapta a hideg esőt. Egész nap az eső locsogása hallatszott az utcáról, ellenben a ke menzében vigan duruzsolt a tűz. Katicza volt a tüzmester. Közben a főzéssel is foglalatoskodott. majd rokkáját pörgette, halkan énekelgetve . . . Goulden ur és én akkortájt annyira megszoktuk ezen állapotot, hogy csak a munkánkkal törődünk, hisz rendes időre mindig terítve volt az asztal és a tizenkettedik óra ütésre pontosan ebédeltünk. Igazi kedves családi életünk volt.

(Folyt. köv.)

Kiadó lakás.

Morgó utca 25. sz. alatti házban egy 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló földszintes uri lakás külön udvarral előnyös feltételek mellett bérbeadó. Értekezhetni **dr. Moskovics Jenő** ügyvédi irodájában Arany János-utca 2.

Kiadó lakás. Szép világos, magas, egészséges 2 vagy 3 szobás udvari lakás kiadó Darabos-u. 59 sz. a.

Eladó vagy kiadó.

A vasut és csolnakázó tó mellett gyárhelyiségnek, ipartelepnek, alkalmas új épület, ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kétnalom-u. 11.

Eladó 2 kirakat rolóval, több üveg szekrények és író asztal a Bika szállóban levő pipa metsző üzletben.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedró” használata által. Egy doboz 40 ft. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H. Szoboszlón.

Egy használt jég szekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen t. közönség figyelmét tisztelettel felhívni, hogy Kossuth utca 14 sz. a. volt **kizárólag férfi divat üzletemet Piacz utca 65 sz. Czégely Ferencz ur házába** helyeztem át. Üzletemben levő férfi divat cikkekben kívül raktáramat **vá szon asztalnemű, női fehérnemű és rövidáru cikkekkel** egészítettem ki.

Midőn ezt szives tudomására hozom, kerem sziveskedjek üzletemet pártfogolni és becses bizalmával megtisztelni.

Kiváló tisztelettel
Pály István.

MARHA FAGGYU!!

Főzé hez alkalmas, frissen olvasztott hamisítatlan minőségben — Németországba való szállításra készpénzfizetés ellenében **megvételre kerestetik.** Megmíntázott árajánlatok H. G. 1806. jelige alatt

RUDOLF MOSSE.-hoz

Hamburgba küldendők.

Kékkő és Raffia

legolesőbb bevásárlási forrás.

Nagyobb veteleink folytán azon keilemes helyzetben vagyunk, hogy fenti cikkeknek kitünő minősége mellett következő **olcsó árban** bocsátjuk a t. cz. közönségnek rendelkezésére és pedig:

Legjobb minőségű I. kékkő	1 kilo (30 kr.)	60 fl.
„ „ I. raffia háncs hosszú	1 „ (44 „)	88 „
„ „ szőlőzsineg jutafonal	1 „ (44 „)	88 „

Továbbá ajánljuk dusan felszerelt

fűszer és gyarmatáruinkat a legolesőbb napiárak

mellett. — Különösen a kicsinyben árusításunknál fősulyt fektetve a **legszo lidabb kiszolgáltatásra a nagybani olcsó árak** élvezete mellett.

Becsés pártfogásába ajánlva, vagyunk tisztelettel

Rosenthal Dániel és Fiai

fűszer és lisztnagykereskedők,
Dégenfeld-tér, Kenyérpiacz sarok.

Napionta friss élesztő. Saját őrlésű kenyérlisztok.

Napionta friss porított és darált kávé a legolesőbb árban.

Weisz Henrik
 festő
 Debreczen, Kossuth-utca 24.
 Elvállal szobafestést és mázolás, továbbá a valódi Peff festékekkel való fürdőszobák és fürdőkéádak **fényezését** jutányos árak mellett.

Premier kerékpár 1902.
 Legidősebb és kipróbáltabb jelű. Modern finom kiállítás.
Katalogus ingyen. **Katalogus ingyen.**
 Premier-Werkes. Eger (Csehorzág.)

Épület és műlakatos műhely áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utczáról **május hó 1 től** tetemesen megnagyobbítva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyezem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrácsokat, vaskapu, takaréktűzhelyek (felelőség mellett) szóval minden építkezési munkákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, igérem, hogy a jövőben és mindég elvem csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmát továbbra is biztosítsam.

Kérve szives pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

Vidéki megbízásokat gyorsan es pontosan eszközlők. Költségvetés bérmentve.

Raffiaháncs

KÉKKŐ legjobb minőségű
és

SZÖLŐZSINEG jutfonal
a legolcsóbban beszerezhető

Czeglédy és Polgár

fűszer és csemege üzletében

Piacz utca (Bika szállóval szemben.)

A legjobb

és legmegbízhatóbb
tisztá minőségű

festékek és szoba-
padló lakkok

Térey József

utóadi cégénél

Debreczen, Hatvan-u. 13 sz.

Kitünő Homoki vegyes fajbor	1 liter	28 kr.
Kitünő Érmelléki Rizling bor	1 liter	35 "
Kitünő Magyarádi 1898. évi	1 liter	40 "

A borok valódisága és tisztaságáért
kezeséget vállal

Kontsek Géza

fűszer és borkereskedő

DEBRECZEN, Kossuth utca

Borosznó gyógyító fürdő.

Zólyomgyógyászat.

— Vasuti állomás. Posta és távirat. —

Vadregényes fenyvesék közepette, Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrású vízvezeték. A glaubersós gyógyforrások kitünő hatásnak, heveny és idült gyomor és bélhurut, máj és hólyag bajoknál.

Hidegvíz gyógyító intézet.

Masszázs, villamosítás, Kneipp-féle gyógyító-mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Állandó fürdőorvos: Luczy Gusztáv dr. Gyógy-szertár, Lawn-tennis, tekepálya, ciganyzene. Lakás: 8—16 kor. egy szoba heti bérlet ágyneművel együtt. Étkezés: leves 20 fl. főzelék 60 fl. tészta 50 fillér, sülték 80—1.20 fl. étlap szerint.

Bővebbet alulírt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

Valódi

tajtékpipák

és szipkák

legjutányosabb
árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparáru üzletében.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

MIHALOVITS ISTVÁN gyógyszerháza a „Kigyó” hoz Debreczenben.

MOLLITERGIN

Arccs és kézbőr finomító s szépítő szer.

A „Mollitergin” teljesen ártalmatlan alkotórészekből álló [tehát sem higanyt, sem ólomot, sem egyéb fémeket nem tartalmazó] oly bőrfinomító s szépítő szer, mely nem zsíros s míg ártalmatlanságra nézve teljesen megegyezik a krémé celeste, vaselin, glicerinnel, addig hatás tekintetében jóval felülmúlja azokat.

Hatása rögtön! Az arccs s kézbőrt puhává, fehérré s üdévé teszi. Bármikor, tehát nappal is használható. Nem ronítja az arccsbőrt, mint a fémeket tartalmazó arccskenőcsök. Elmulasztja a szeplőt, májfoltot, pörsenést, pattanást, mitesszereket s a könnyebb bőrbajokat. Kiszimítja a ránczokkal teli arccsot.

Használati utasítás. Az arccsot s kezeket bármint szappannal [legjobb a mandola vagy kissé szagosított házi szappan] langyos vízben megmossuk, puha törülkövvel szárazra töröljük s ekkor jól bekenjük Molliterginne. A kenést mindaddig folytatjuk, míg a bőr a folyadékot be nem issza. Nappali használatkor a bekenett arccsot s kezeket tiszta rizsperba mártott ruhával töröljük meg.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Készítő hely s főraktár **Mihalovits I.** gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

SZABADOS és ROSSI

vízvezeték és világítási
vállalat

DEBRECZEN

Piacz-utca 58.

Légszusz és vízvezetékek
CLOSETEK

és csatornázások.

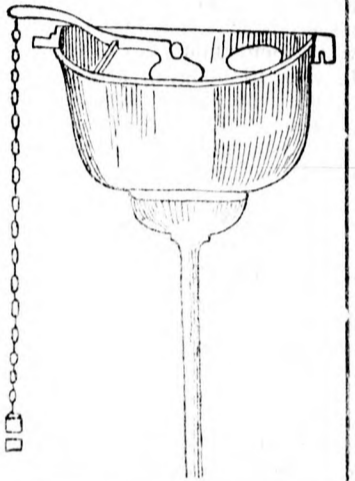
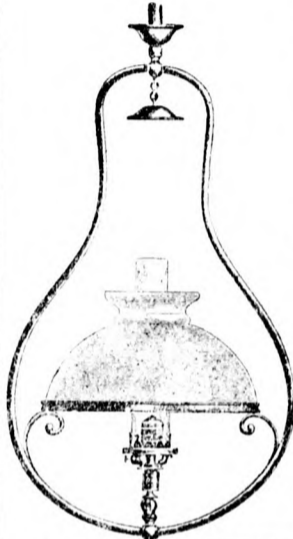
SZIVATTYUK

Fürdőberendezések

és Gőzfürdők

stb. berendezésére.

Kőagyagcsövek raktáron.

Stoósz

elsőrangú klimatikus gyógyhely, hidegvízgyógyfürdő.
(Abauj-Tornamegye.)

Fekszik 670 méterre a tenger színe fölött, pompás fenyvesek között, a szelek ellen teljesen védett völgyben. Klimája enyhe, levegője tökéletesen pormentes, sötányai gondozottak, ivóvíze páratlan és tavaszi meg őszi időjárása kellemes. Az ésszerű **hidegvízgyógyászati, villanyozás, masszázs és tejgyógyászati Czirfusz Dezső dr.** egészségügyi tanácsos (ki télen San-Remóban gyakorló orvos) felügyelete alatt alkalmaztatnak. A szobáinak igen mérsékeltnek. Az ellátás kitünő és olcsó. Az **elő** és **utóidény alatt jelentékeny árleengedés.**

Fürdőevad: május 15 től szeptember 15-ig.

Posta, Telefon helyben. Utolsó vasuti állomás Meczenzf. Kimerítő prospektust kívánatra bérmentesen küldünk. **A fürdőigazgatóság.**

Ő cs. és Apost. kir. Felségének

legfelső elhatározása folytán.

A katonai jótékony célokra szánt

XXII-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák örökös tartományokban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 17.822 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.850 korona összegben.

A főnyeremény 200,000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1902. jun. 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vorderer Zollamtsstrasse 7 sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó, posta, távirat és vasuti hivataloknál, vál üzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. — **A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.**

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátéki osztálya.